

El triomf de la força bruta

Estic segur que res no tornarà a ser com era abans del 24 de febrer de 2022, quan Putin va envair Ucraïna, llençant pels aires la governabilitat de l'ordre mundial que, des del final de la Guerra Freda es basava en el manteniment de les fronteres existents, la integritat territorials dels països i la no utilització de la força en el conflictes.

Dos anys més tard, el conflicte ha deixat 31.000 soldats ucraïnesos morts, més de 300.000 russos i més de 200.000 milions de dòlars gastats en armament, que ha servit per deixar una regueró inacabable i dramàtic de destrucció, cendres i foc, que han provocat milions de desplaçats ucraïnesos, una incalculable suma de dolor i angouxa entre la població civil del país atacat i un creixent autoritarisme en la societat dels país atacant.

A tot això, cal afegir les conseqüències per a l'economia internacional que es deixaran sentir durant un llarg període, en un entorn ja prou complex a causa de la pujada de la inflació per l'increment dels preus energètics, de les matèries primeres i dels aliments, el funcionament defectuós de las cadenes globals de producció i la lenta recuperació després de la pandèmia de la covid.

A hores d'ara, el conflicte està estancat i les opcions militars semblen decantar-se cap a la banda russa. En questa conjuntura, negociar una pau amb concessions territorials a Rússia i la neutralitat per a Ucraïna em sembla l'única manera de posar fi al conflicte i evitar una escalada bèl·lica que acabi amb una matança de proporcions dramàtiques.

D'altra banda, en aquests dos anys, altres conflictes a l'Orient Mitjà han accentuat les amenaces per la pau mundial. Un autèntic genocidi s'està produint a Gaza, contra la població palestina, a mans de l'exèrcit israelià, davant la indiferència i/o incapacitat dels països occidentals per detenir-lo mitjançant un alto el foc que porti a un procés de pau.

A nivell global, ens trobem de ple en una escenari geopolític on la bipolaritat de la Guerra Freda, en què els Estats Units i la URSS marcaven les regles del joc internacional, ha donat pas a una estructura de poder multipolar en la qual cap estat té la capacitat d'imposar-se als altres. Aquesta multiplicitat de centres de poder orientats a la recerca exclusiva del seu propi interès incrementa els focus de conflicte, genera un clima de creixent militarització, afebleix els valors humans i democràtics, i dona ales a la proliferació de règims autocràtics i totalitaris.

La seguretat ha estat fins ara entesa per les potències mundials com un instrument per garantir i, si es pot, augmentar els poders propis i la influència mundial, encara que sigui a costa de la moralitat i de la justícia. Estem assistint a un increment de les polítiques centrades de manera exclusiva en l'interès nacional i basades en l'ús de la força. Aquesta forma d'entendre la seguretat ens ha portat a dues guerres mundials i amenaça de conduir-nos ara novament a un escenari de risc global per a la humanitat.

«La seguretat ha estat entesa per les potències mundials com un instrument per augmentar els poders propis i la influència mundial»

Per reduir els riscos per a la seguretat de tothom que ja son palesos en l'horitzó d'aquesta mateixa

dècada caldria una nova concepció de la seguretat, del poder i de l'economia, i un enfocament diferent de la relació entre l'espècie humana i la natura. La sostenibilitat i la cooperació haurien de passar a primer pla. Ara per ara, res no sembla indicar que les tendències de la potències mundials vagin en aquesta direcció. Més aviat al contrari: en el que portem de l'any 2024, estem assistim al triomf de la força bruta i al fracàs del desig universal de pau.